

Základní škola Josefa Kajetána Tyla a Mateřská škola
Písek, Tylova 2391

Strategie předcházení školní neúspěšnosti pro školní rok 2023/2024

Teoretická východiska:

Relativní školní neúspěšnost

Úspěšnost ve škole je podmíněna mnoha faktory a jejím předpokladem jsou dostatečně rozvinuté intelektové schopnosti. Jejich plné využití může být však z různých důvodů blokováno. Může jít o tzv. relativní školní neúspěšnost, kdy z mimointelektových důvodů má žák špatný prospěch. Nižší výkon žáka může být způsoben např. nízkou sebedůvěrou, špatným sebehodnocením, nedostatečnou motivací, negativním postojem ke škole a emočními či zdravotními problémy.

Sebedůvěra a sebehodnocení ve vztahu ke školní práci

Úspěch žáka ve škole nezávisí jenom na jeho schopnostech, ale i na jeho sebehodnocení a míře sebedůvěry. Důležité je, aby dítě samo na sebe mělo kladný názor a dostatečně si uvědomovalo důležitost a jedinečnost vlastní identity. Uvědomování si vlastních schopností, ovlivňuje postoj ke školní práci. Základem úspěchu je dostatečné množství sebedůvěry, umožňující dítěti pracovat na úrovni, která odpovídá jeho schopnostem. Naopak nízká míra sebedůvěry brání dosažení očekávaných výsledků. Děti s nízkou sebedůvěrou bývají nejisté, mívají velké obavy z případného selhání a tím mají i větší sklon k různým úzkostem. Špatné sebehodnocení je příčinou toho, že dítě přestává usilovat o dobrý prospěch ve škole a z toho důvodu na školní práci rezignuje. Důsledkem selhání žáka a zhoršení jeho prospěchu může být buďto špatný postoj ke škole nebo také nedostatek motivace.

Rodič může schopnosti dítěte podceňovat, ale naopak i přeceňovat. Jestliže rodiče považují schopnosti dítěte za horší, než ve skutečnosti jsou, kladou na dítě nepřiměřené požadavky a často mu dávají najevo svoje zklamání. Dítě tento názor mnohdy přijímá a opět zde dochází k dalšímu snížení sebedůvěry.

Sebedůvěru můžeme u dítěte pěstovat tím, že:

a) z hlediska intelektuálního vývoje

- klademe na dítě přiměřené nároky, které nepřekračují jeho schopnosti,
- posilujeme jeho kompetence – zdůrazňujeme jeho pozitivní stránky,
- jsme mu osobně nápomocni a radujeme se z jeho úspěchů,
- začleníme do zkušeností dítěte roli úspěchu a umožníme mu dosažení tohoto úspěchu,

- pomáháme mu nacházet alternativní řešení a rozvíjet návyky pro lepší zvládnání problému

b) z hlediska citového vývoje

- oceňujeme jeho jedinečnost a vyhýbáme se negativnímu srovnávání,
- pomáháme dítěti s přijetím sama sebe tím, že mu dáváme najevo naše přijetí,
- oceňujeme schopnost vcítění se do pocitů druhých,

c) z hlediska duševního vývoje

- dbáme na smysl pro zvědavost,
- aktivitu dítěte chápeme jako projev tvůrčí energie,
- umožňujeme dítěti vyslovovat vlastní názory,
- motivujeme ke školní práci

Postoj ke škole a motivace ke školní práci může ovlivnit míru využívání vlastních schopností. Vždy je důležité, zda má dobrý školní prospěch pro dítě a pro rodiče patřičnou hodnotu. Pokud dítě není dostatečně motivováno – nebude, vzhledem ke svým schopnostem, dostatečně pracovat. Postoj ke škole ovlivňují především vlastní úspěchy a neúspěchy. Neúspěch může působit jako podnět k většímu úsilí. Jestliže se však neúspěchy opakují, motivace žáka se rapidně snižuje. Ke snížení úsilí ovšem může vést i přemíra úspěchů. Některým žákům vyšších ročníků, kteří měli dříve dobrý prospěch a nepotřebovali k němu zvýšené úsilí, činí změna přístupu značné obtíže.

Žáci, kteří pracují pod úrovní svých schopností, nebývají ve škole spokojeni a mívají potřebu vyhnout se dalším neúspěchům. U dětí, kterým se nedostane dostatečného ocenění, může být podvýkon projevem lhostejnosti k výsledkům.

Preventivní opatření v praxi naší školy:

1) Vyhledávání žáků ohrožených školním neúspěchem, včasné zahájení nápravy

Mateřská škola

V průběhu docházky do MŠ sledují učitelky řečový projev dítěte, v případě potřeby doporučí rodičům zahájit včas odbornou logopedickou péči.

Vytipují sami nebo ve spolupráci se školním psychologem předškoláky s projevy školní nezralosti, doporučí rodičům vyšetření v PPP k odbornému posouzení školní zralosti.

Zápis do 1. tříd

Při projevech nezralosti dítěte doporučí zapisující učitelka nebo školní psycholog vyšetření v PPP k odbornému posouzení školní zralosti.

Poskytne rady k předškolní přípravě, rozvoji grafomotoriky, případně doporučí zahájit logopedickou péči.

Školička pro předškoláky

Pro zájemce škola nabízí několik skupinových setkání, zaměřených na rozvoj jednotlivých mentálních funkcí a dovedností pod vedením pedagogů 1. stupně.

1. ročník

Třídní učitel vytipuje v prvním pololetí žáky školsky nezralé a případně doporučí rodičům **dobatečný odklad** školní docházky.

Školní psycholog provede **depistáž grafomotoriky**.

Třídní učitel se zaměří na **nácvik správného úchopu psacího náčiní**.

Do prvních ročníků jsou přednostně přidělováni **školní asistenti**, kteří pomáhají žákům co nejrychleji získat pracovní návyky, potřebné pro školní práci.

2. ročník

Školní psycholog provede plošně **depistáž čtení a psaní** ve všech třídách.

Při zjištění obtíží žáka v některé oblasti (čtení, psaní, pravopis):

Seznámí rodiče se **speciálně pedagogickými metodami** k rozvoji potřebných funkcí při domácí přípravě.

Pokud obtíže nadále přetrvávají - TU kontaktuje rodiče, doporučí **vyšetření v ŠPZ**, vypracuje sdělení školy pro ŠPZ.

II) Podpůrná opatření 1. - 4. stupně

Po vyšetření žáka v ŠPZ obdrží škola **Doporučení ŠPZ**.

Sekretářka ho neskenuje do matriky žáka.

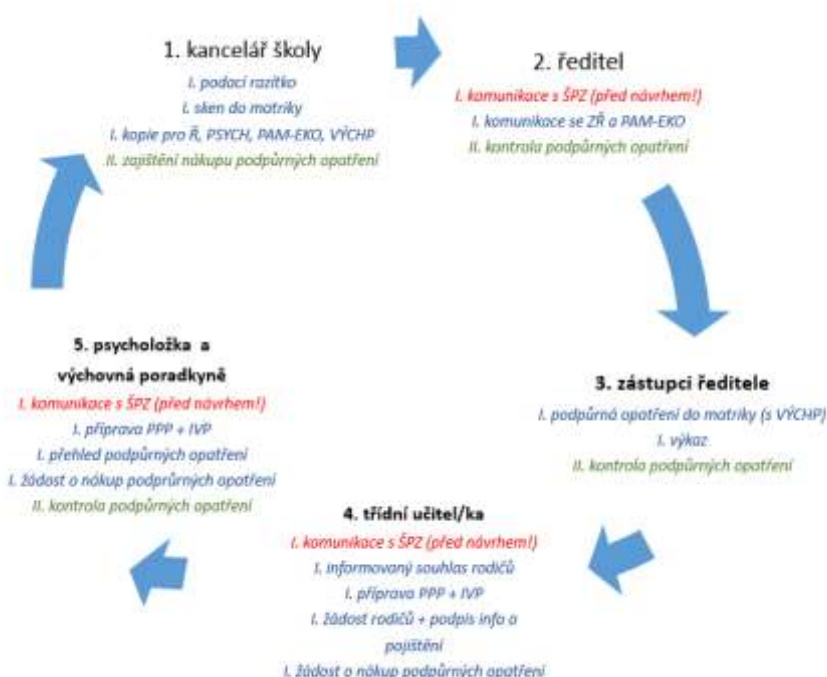
Výchovný poradce zaeviduje do Přehledu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Třídní učitel:

- nechá v Doporučení podepsat rodiči informovaný souhlas s poskytováním navržených podpůrných opatření
- společně se školním psychologem sestaví dle Doporučení Plán podpory (PLPP) nebo Individuální vzdělávací plán (IVP) a zajistí jeho podpis rodiči a pedagogy
- objedná doporučené pomůcky pro žáka
- seznámí s výsledky vyšetření všechny vyučující dotyčného žáka (zajistí jejich podpis v přehledu třídy) a společně s nimi zahájí realizaci podpůrných opatření
- každé pololetí písemně vyhodnotí plnění IVP

Odpovědný pracovník ŠPZ kontroluje každé pololetí plnění IVP.

Školní psycholog koordinuje práci asistentů pedagoga a jejich spolupráci s TU.

III) Vzdělávání pedagogických pracovníků

Pedagogové jsou s problematikou školní neúspěšnosti seznamováni prostřednictvím přednášek v rámci DVPP a studia doporučené literatury, kterou je vybavena školní knihovna. Konzultace k jednotlivým případům poskytuje průběžně školní psycholog, školní speciální pedagog, výchovný poradce nebo odborníci ŠPZ – PPP, SPC.

	<i>Datum</i>	<i>Podpis</i>
Vypracovala Mgr. Maříková, za ŠPPP	14.9.2023	
Seznámení ředitele školy	30. 9. 2023	
Seznámení pedagogického sboru školy	10. 10. 2023	